

SPIS TREŚCI

SŁOWO WSTĘPNE ABPA HENRYKA HOSERA SAC	21
---	----

Rozdział I

ANTROPOLOGICZNE PODSTAWY MEDYCyny: ANTROPOLOGIA CHRZEŚCIJAŃSKA

Jutta Burggraf

1. CZŁOWIEK JAKO OBRAZ BOGA	24
1.1. Naznaczony przez Ducha	25
1.2. Powołany do komunii	27
2. JEDNOŚĆ OSOBY LUDZKIEJ	29
2.1. Cieleśność i duchowość	29
2.2. Znaczenie ciała	31
2.3. Zróżnicowanie płciowe	34
3. INTYMNOŚĆ OSOBY LUDZKIEJ	35
3.1. Doświadczenie wolności wewnętrznej	35
3.2. Życiowy projekt	37
3.3. Poznanie świata zewnętrznego	40
3.4. Dynamika uczuć	43
4. INTEGRALNOŚĆ OSOBY	47
4.1. Realizowanie siebie w miłości	47
4.2. Spojrzenie w przeszłość: przebaczenie	49
4.3. Spojrzenie w przyszłość: obietnica	52
4.4. „Kompletna definicja”	54
BIBLIOGRAFIA	55

Rozdział II

ŻYCIE BIOLOGICZNE CZŁOWIEKA

Natalia López Moratalla

1. POJĘCIE ŻYCIA; RÓŻNICA MIĘDZY ISTOTĄ ŻYWĄ A MATERIAŁ NIEOŻYWIĄ	57
1.1. Czynności życiowe	59
1.2. Pochodzenie istot żywych	61
1.3. Różne rodzaje istot żywych: stworzenie ewolucyjne	64
1.4. Cechy życia człowieka: pochodzenie Homo sapiens	68
1.5. Związek człowieka z przyrodą i znaczenie życia biologicznego	73

2.	POCHODZENIE I POCZĄTEK ŻYCIA LUDZKIEGO	76
2.1.	Pochodzenie istoty ludzkiej	76
2.2.	Początek życia ludzkiego	80
2.3.	Pierwszy tydzień rozwoju embrionalnego: powstanie osi embrionu	83
2.4.	Ciąża pojedyncza i bliźniacza	87
3.	ŻYCIE BIOLOGICZNE I ŻYCIE BIOGRAFICZNE CZŁOWIEKA	89
3.1.	Jedność życia istoty ludzkiej	89
3.2.	Biologiczne aspekty biografii	91
4.	TO, CO „DANE” I „NAUCZONE”: TEMPERAMENT, CHARAKTER, OSOBOWOŚĆ	93
4.1.	Typy psychiczne i charakterologia	93
4.2.	Szkoły psychologiczne	96
5.	DZIEDZICZENIE BIOLOGICZNE A PREDYSPOZYCJE	96
5.1.	Przynależność do gatunku	98
5.2.	Przynależność do różnych grup etnicznych	99
5.3.	Określenie płci: płeć biologiczna i płeć mózgu	100
5.4.	Zdolności umysłowe	101
5.5.	Predyspozycje do narkomanii i alkoholizmu	101
	BIBLIOGRAFIA	103

Rozdział III
NARODZINY I ŚMIERĆ WE WSPÓŁCZESNEJ MEDYCYNIE (I)
Miguel Ángel Monge

1.	SZTUCZNE ZAPŁODNIENIE	106
1.1.	Sztuczna inseminacja	107
1.2.	Zapłodnienie in vitro	107
1.3.	Inne możliwości	109
1.4.	GIFT	110
1.5.	Ocena etyczna	111
1.6.	Redukcja zarodków	116
1.7.	ICSI	117
2.	MANIPULACJE GENETYCZNE	117
2.1.	Aspekty etyczno-duszpasterskie	118
2.2.	Terapia genowa.	120
3.	PORONIENIE I ABORCJA	121
3.1.	Pojęcie	121

3.2.	Terminologia	122
3.2.1.	Z punktu widzenia medycznego	122
3.2.2.	Z punktu widzenia prawnego	122
3.2.3.	Z punktu widzenia etycznego	123
3.3.	Metody aborcyjne	123
3.3.1.	Aborcja przez wyłyżczkowanie jamy macicy	124
3.3.2.	Aborcja przez cięcie cesarskie lub histerektomię	124
3.3.3.	Aborcja przez wyssanie	124
3.3.4.	Aborcja przez zastrzyk doowodniowy	125
3.3.5.	Aborcja przez perfuzję prostaglandyn	125
3.4.	Argumenty aborcyjne i ich krytyka	126
3.4.1.	Zaburzenia rozwoju płodowego a aborcja	126
3.4.2.	Zdrowie fizyczne lub psychiczne matki – aborcja „terapeutyczna”	127
3.4.3.	Wolność do dysponowania własnym ciałem	128
3.4.4.	Gwałt i kazirodztwo	129
3.4.5.	Kontrola urodzeń	129
3.4.6.	Ryzyko aborcji potajemnych	130
3.4.7.	Dziecko niechciane	131
3.4.8.	Początek życia człowieka	131
3.5.	Aspekty etyczno-duszpasterskie	133
3.5.1.	Aborcja i ekskomunika	134
3.5.2.	Sprzeciw sumienia	134
3.5.3.	Pomoc matkom z problemami	137
BIBLIOGRAFIA		138

Rozdział IV

NARODZINY I ŚMIERĆ WE WSPÓŁCZESNEJ MEDYCYNIE (II)

Miguel Ángel Monge

4.	EUGENIKA	141
4.1.	Historia	141
4.2.	Eugenika pozytywna i negatywna	143
4.3.	Aspekty duszpasterskie	144
4.3.1.	Zakaz małżeństwa	144
4.3.2.	Świadectwo przedmałżeńskie	145
4.3.3.	Porady genetyczne i badania prenatalne	146
4.3.4.	Amniopunkcja	147
4.3.5.	Diagnoza przedimplantacyjna.	150
5.	PRZESZCZEPY I DAWSTWO NARZĄDÓW	151
5.1.	Pojęcie i terminologia	152

5.2. Kryteria oddawania organów do przeszczepu	152
5.3. Aspekty etyczno-duszpasterskie	153
6. EUTANAZJA	157
6.1. Pojęcie i charakter	157
6.2. Rodzaje eutanazji	158
6.3. Środki proporcjonalne i nieproporcjonalne	159
6.4. Aspekty etyczno-duszpasterskie	161
7. KLONOWANIE LUDZI	165
7.1. Historia i technika	166
7.2. Ocena etyczna	167
8. KOMÓRKI MACIERZYSTE	169
8.1. Co to są komórki macierzyste?	169
8.2. Próby użycia komórek macierzystych pochodzących od zarodków w celach terapeutycznych	170
8.3. „Klonowanie terapeutyczne” to utopia	172
8.4. Terapia regeneracyjna za pomocą komórek macierzystych pobranych od dorosłego organizmu jest już rzeczywistością	173
8.5. Problemy etyczne związane z badaniami nad komórkami macierzystymi	176
8.6. Próby hybrydyzacji	179
8.7. Wykorzystywanie ludzkiego „materiału biologicznego” pochodzącego z nielegalnego źródła	179
BIBLIOGRAFIA	180

Rozdział V
ZDROWIE, BÓL I CHOROBA
Miguel Ángel Monge

1. ZDROWIE I CHOROBA	184
1.1. Nowoczesne pojęcie zdrowia	184
1.2. Antropologiczne podstawy zdrowia	185
1.3. Choroba, utrata zdrowia	187
1.4. Zdrowie i choroby psychiczne	188
1.5. Niepełnosprawność fizyczna i psychiczna	190
2. BÓL I CIERPIENIE	191
2.1. Temat bólu w historii	192
2.1.1. Pedagogiczny sens bólu i choroby	193

2.1.2. Ból jako próba i okazja spotkania z Bogiem	194
2.1.3. Ból zbawienny	194
2.2. Ludzki sens bólu	195
3. ZMĘCZENIE	197
3.1. Przyczyny	198
3.2. Objawy	200
3.3. Środki zaradcze: niezbędny odpoczynek	201
4. CHOROBA I STAROŚĆ	202
4.1. Choroba Parkinsona	203
4.2. Choroba Alzheimerera	203
4.3. Ośpienie starcze	205
4.4. Opieka pastoralna	205
BIBLIOGRAFIA	206

Rozdział VI
 ŚMIERĆ – KRES ŻYCIA CZŁOWIEKA
Miguel Ángel Monge
Współpraca: Purificación de Castro

1. ASPEKTY MEDYCZNE: STWIERDZENIE ŚMIERCI	211
1.1. Zatrzymanie oddechu i krążenia	211
1.2. Kryteria neurologiczne śmierci	212
2. ANTROPOLOGIA ŚMIERCI: RÓŻNE ODPOWIEDZI	213
2.1. Unicestwienie	215
2.2. Reinkarnacja	215
2.3. Sens transcendentny	217
2.4. Rzeczy ostateczne lub eschatologia	218
3. TERMINALNIE CHORY	219
3.1. Terminalne stadium choroby	220
3.2. Leczenie i opieka	221
3.3. Opieka paliatywna i oddziały leczenia bólu	223
3.3.1. Opieka paliatywna	223
3.3.2. Oddziały leczenia bólu	224
3.4. Postawa wobec chorego	224
3.4.1. Komunikacja, szacunek, doradztwo	225
3.4.2. Psychiczne etapy ludzkiego umierania	226

4. PRAWDA O CHOROBIE	227
4.1. Chorzy świadomi swego stanu terminalnego	229
4.2. Chorzy nieświadomi swojej sytuacji	230
5. OPIEKA NAD RODZINĄ	233
6. OPIEKA DUCHOWA NAD TERMINALNIE CHORYMI	234
7. NATURA ZWŁOK	236
7.1. Szacunek wobec ciała zmarłego	236
7.2. Solidarność pomiędzy żywymi a zmarłymi	237
7.2.1. Wymogi prawne dotyczące przeszczepu organów	237
7.2.2. Kontrowersje odnośnie do kryteriów weryfikacji śmierci	238
7.3. Sekcja zwłok	239
7.4. Kremacja	239
8. PROBLEMY DUSZPASTERSKIE	241
BIBLIOGRAFIA	243

Rozdział VII
 PŁCINOŚĆ CZŁOWIEKA
Miguel Ángel Monge,
Współpraca: Guillermo López García

1. ANATOMIA I FIZJOLOGIA PROKREACJI	246
1.1. Narządy płciowe mężczyzny	246
1.2. Narządy płciowe kobiety	247
1.3. Cykl menstruacyjny kobiety	249
1.4. Proces zapłodnienia	250
1.5. Zagnieżdżenie	252
1.6. Przebieg ciąży	254
1.7. Anomalie rozwojowe	256
2. NATURA PŁCINOŚCI	257
2.1. Różne znaczenia	257
2.2. Aspekty płciowości	258
2.3. Podstawy teologiczne	259
3. CELOWOŚĆ PŁCINOŚCI CZŁOWIEKA	261
3.1. Małżeństwo, płciowość i miłość	261
3.2. Płciowość i prokreacja	262

3.3. Streszczenie	266
4. PŁCIOWOŚĆ JAKO DOBRO	267
4.1. Dobro małżeństwa	267
4.2. Płciowość w historii	269
4.3. Globalna wizja płciowości	270
5. WYCHOWANIE DO GODNEGO PRZEŻYWANIA PŁCIOWOŚCI I UCZUĆ	271
5.1. Etapy rozwoju	271
5.2. Tożsamość płciowa	272
5.3. Pedagogika seksualna kontra zoologia	273
5.4. Treść edukacji seksualnej	275
6. OD OKRESU DOJRZEWANIA DO STAROŚCI	275
6.2. „Obraz własnego ciała”	277
6.3. Klimakterium i menopauza	278
6.4. Zmiany psychiczne	280
6.5. Klimakterium mężczyzny lub andropauza	280
7. CELIBAT	282
7.1. Trudności	283
7.2. Środki	284
BIBLIOGRAFIA	286

Rozdział VIII
MAŁŻEŃSTWO I PŁCIOWOŚĆ
Miguel Ángel Monge
Współpraca: Guillermo López García

1. NARZECZEŃSTWO	290
1.1. Współczesne narzeczeństwo	290
1.2. Narzeczeństwo i czystość	291
1.3. Czas trwania narzeczeństwa	292
2. CZYSTOŚĆ MAŁŻEŃSKA	294
3. INTYMNOŚĆ MAŁŻEŃSKA	295
3.1. Mężczyzna i kobieta wobec pragnienia seksualnego	295
3.2. Uczuciowość	296
4. CIAŻA	297

4.1. Zmiany u kobiety	297
4.2. Opieka nad kobietą ciężarną	298
4.3. Okres poporodowy	299
4.4. Ciąża pozamaciczna	300
5. CIĘCIE CESARSKIE	302
6. LĘK PRZED ZAJŚCIEM W CIĄŻĘ U KOBIET W STARSZYM WIEKU	304
7. ODPOWIEDZIALNE RODZICIELSTWO	306
8. REGULACJA POCZĘĆ	307
8.1. Metody naturalne – Naturalne Planowanie Rodziny	308
8.1.1. Metoda Billingsów	308
8.1.2. Metody objawowo-termiczne	309
8.1.3. Niepłodność laktacyjna	310
8.1.4. Nowe środki techniczne	310
8.1.5. Wnioski	311
8.1.6. Aspekty duszpasterskie	311
8.2. Metody sztuczne	317
8.2.1. Sterylizacja	318
8.2.2. Metody barierowe	318
8.2.3. Antykoncepcja hormonalna: mechanizm działania	319
8.2.4. Pigułka dnia następnego lub „antykoncepcja awaryjna”	321
8.2.5. Wkładki wewnątrzmaciczne	323
8.2.6. RU-486	324
8.3. Aspekty etyczno-duszpasterskie	325
8.3.1. Ogólna ocena moralna	325
8.3.2. Wtórne udrożnienie jajowodów	326
8.3.3. Użycie terapeutyczne estrogenów i gestagenów	328
8.3.3.1. Użycie terapeutyczne uzasadnione	328
8.3.3.2. Przypadki wątpliwe	329
8.3.4. Problem współdziałania ze współmałżonkiem	330
8.3.5. Uwagi końcowe: dobry pasterz	330
BIBLIOGRAFIA	331

Rozdział IX
PSYCHOPATOLOGIA SEKSUALNOŚCI
Javier Schlatter

1. RÓŻNICOWANIE PŁCIOWE	334
-------------------------	-----

2.	ZABURZENIA W RÓŻNICOWANIU PŁCIOWYM	335
2.1.	Zaburzenia płci chromosomowej	335
2.2.	Zaburzenia płci gonadalnej	337
2.3.	Zaburzenia płci fenotypowej	337
2.4.	Zaburzenia płci psychicznej	337
3.	DYSFUNKCJE SEKSUALNE	338
3.1.	Fazy czynności seksualnej	339
3.2.	Masturbacja	339
4.	ZABURZENIA OBIEKTYWNEJ JAKOŚCI STYMULACJI SEKSUALNEJ	343
4.1.	Zaburzenia tożsamości płciowej (rodzaju): transseksualizm	343
4.2.	Zaburzenia roli płciowej: transwestytyzm	343
4.3.	Zaburzenia skłonności seksualnych: parafilie	344
4.3.1.	Fetyszyzm	346
4.3.2.	Ekshibicjonizm	346
4.3.3.	Voyeuryzm	346
4.3.4.	Pedofilia	346
4.3.5.	Sadomasochizm	346
4.4.	Zaburzenia orientacji seksualnej: homoseksualizm	347
5.	UWAGI DUSZPASTERSKIE (<i>Miguel Ángel Monge</i>)	352
5.1.	Masturbacja	353
5.1.1.	Stopień wolności	354
5.1.2.	Zawsze grzech?	354
5.1.3.	Masturbacja i analiza nasienia	355
5.2.	Homoseksualizm	356
5.3.	Hermafrodytyzm	358
5.4.	Oziębłość i impotencja seksualna	360
	BIBLIOGRAFIA	362

Rozdział X

PSYCHOLOGIA ROZWOJOWA (I) FAZY ROZWOJOWE

Ricardo Zapata, Francisca Lahortiga, Miguel Ángel Monge

1.	CYKL ŻYCIOWY (<i>dr Ricardo Zapata García</i>)	364
2.	WIEK LAKTACYJNY – PIERWSZY ROK ŻYCIA (<i>dr Francisca Lahortiga Ramos</i>)	366
2.1.	Rozwój fizyczny	367
2.2.	Rozwój poznawczy	367
2.3.	Rozwój psychospołeczny	368

3.	WCZESNE DZIECIŃSTWO: 1–5,5 ROKU (<i>dr Francisca Lahortiga Ramos</i>)	369
3.1.	Rozwój fizyczny	370
3.2.	Rozwój poznawczy	370
3.3.	Rozwój psychospołeczny	371
4.	PÓŹNE DZIECIŃSTWO: 5,5–10/12LAT (<i>dr Francisca Lahortiga Ramos</i>)	372
4.1.	Rozwój fizyczny	372
4.2.	Rozwój poznawczy	373
4.3.	Rozwój psychospołeczny	374
5.	MŁODOŚĆ (<i>dr Francisca Lahortiga Ramos</i>)	375
5.1.	Rozwój fizyczny	376
5.2.	Rozwój poznawczy	378
5.3.	Rozwój psychospołeczny	379
6.	DOROSŁOŚĆ (<i>dr Ricardo Zapata García</i>)	382
6.1.	Cechy wieku dorosłego	383
6.2.	Wczesny wiek dorosły: 20/21 lat–30/32 lata	384
6.3.	Średni wiek dorosły: 30/32–42/44 lata	387
6.4.	Późny wiek dorosły: 42/44 lata – 56/58 lat	389
7.	STAROŚĆ (<i>Miguel Ángel Monge Sánchez</i>)	391
7.1.	Schyłek osoby: „trzeci” i „czwarty” wiek	391
7.2.	Zmiany związane ze starością	392
7.3.	Emerytura	394
8.	PSYCHOLOGIA RÓŻNIC PŁCIOWYCH: KOBIETA I MĘŻCZYZNA (<i>dr Ricardo Zapata García</i>)	394
8.1.	Różnice psychobiologiczne	396
8.1.1.	Hormony płciowe	397
8.1.2.	Mózg	397
8.1.3.	Układ mięśniowo-szkieletowy	398
8.1.4.	Cechy psychiczno-ruchowe	399
8.2.	Różnice w zachowaniu	400
8.2.1.	Zachowania poznawcze	400
8.2.1.1.	Zdolności werbalne	401
8.2.1.2.	Zdolności arytmetyczne	401
8.2.1.3.	Orientacja przestrzenna	402
8.2.2.	Zachowania społeczne	402
8.2.2.1.	Nawiązywanie kontaktów	403
8.2.2.2.	Opiekuńczość	404

8.2.2.3. Empatia	404
8.2.2.4. Dominacja	405
8.2.2.5. Inicjatywa seksualna	405
8.3. Różnice psychospołeczne	406
8.3.1. Zróżnicowanie kulturowe i rozwojowe	407
8.3.2. Współczesne tendencje	409
8.4. Wnioski	410
BIBLIOGRAFIA	412

Rozdział XI
PSYCHOLOGIA ROZWOJOWA ORAZ PSYCHOLOGIA
RÓŻNIC PŁCIOWYCH (II) ASPEKTY DUSZPASTERSKIE
Miguel Ángel Monge

1. OPIEKA NAD DZIEĆMI	415
2. OPIEKA DUCHOWA NAD MŁODYMI W WIEKU DORASTANIA I MŁODZIEŻĄ	417
3. WYBÓR	419
3.1. Rada lekarska przed powołaniem	420
3.2. Czynniki dziedziczne: pokrewieństwo	421
3.3. Integralność ciała potrzebna do kapłaństwa	423
3.4. Przedmałżeńska porada medyczna	423
4. DOJRZAŁOŚĆ: KRYZYS WIEKU DOROSŁEGO	424
4.1. Dojrzałość i równowaga	424
4.2. Kryzysy	426
5. STAROŚĆ	427
5.1. Rola osób w podeszłym wieku	428
5.2. Rola młodych dziadków	429
5.3. Domy opieki dla osób starszych	430
5.4. Umieć się zestarzeć	431
6. MĘŻCZYZNA I KOBIETA W PRACY DUSZPASTERSKIEJ	432
7. UCZUCIOWOŚĆ W CELIBACIE	438
BIBLIOGRAFIA	441

Rozdział XII
ETYKA PSYCHIATRYCZNA

Salvador Cervera, Javier Schlatter, Pilar Gual García, Miguel Ángel Monge

1.	NURTY WSPÓŁCZESNEJ PSYCHIATRII (<i>dr Salvador Cervera</i>)	443
1.1.	Szkoła biologiczna	444
1.2.	Psychoanaliza oraz szkoła psychodynamiczna	445
1.3.	Szkoła behawioralna	447
1.4.	Szkoła socjogeniczna	450
1.5.	Szkoła fenomenologiczna	452
2.	ZESPOŁY I JEDNOSTKI NOZOLOGICZNE NAJCZĘŚCIEJ WYSTĘPUJĄCE W PSYCHIATRII (<i>dr Javier Schlatter</i>)	454
2.1.	Klasyfikacja	455
2.2.	Choroby psychotyczne	456
2.2.1.	Schizofrenia	456
2.2.1.1.	Leczenie	458
2.2.2.	Trwałe zaburzenie urojeniowe (paranoja)	459
2.2.3.	Zaburzenia psychotyczne ostre i przejściowe	460
2.3.	Zaburzenia osobowości	460
2.4.	Zaburzenia nastroju (depresje)	462
2.4.1.	Leczenie	466
2.5.	Zaburzenia lękowe	468
2.6.	Zaburzenia odżywiania (<i>Pilar Gual García</i>)	470
2.6.1.	Anoreksja	472
2.6.2.	Bulimia	472
2.6.3.	Leczenie	474
2.6.4.	Przebieg choroby i rokowanie	475
2.7.	Zaburzenia kontroli impulsów	475
2.7.1.	Patologiczny hazard	476
2.7.2.	Kleptomania	476
3.	WSPARCIE DUCHOWE DLA DOTKNIĘTYCH ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI (<i>Miguel Ángel Monge Sánchez</i>)	477
3.1.	Osoby cierpiące na choroby psychiczne	478
3.2.	Chorzy z zaburzeniami nastroju (depresje)	480
3.3.	Psychozy (schizofrenia i inne)	482
3.4.	Zaburzenia odżywiania	483
3.5.	Zaburzenia kontroli impulsów	484
3.6.	Osoby skrupulatne	484
	BIBLIOGRAFIA	485

Rozdział XIII
DUSZPASTERSTWO TERAPEUTYCZNE
Miguel Ángel Monge

1. INTEGRALNA WIZJA CZŁOWIEKA CHOREGO	487
1.1. Humanizacja i dehumanizacja medycyny	489
1.2. Wola poinformowanego pacjenta	490
1.3. Chory – pierwszy odpowiedzialny za swoje zdrowie	492
1.4. Postawa wobec pacjenta: troskliwa uważność, delikatność i szacunek ...	493
2. WSPÓŁCZESNE MOŻLIWOŚCI TERAPEUTYCZNE – OCENA MORALNA	494
3. PSYCHOTERAPIA PODTRZYMUJĄCA DOSTĘPNA PERSONELOWI ŚWIECKIEMU I KSIĘŻOM	496
4. CHORY HOSPITALIZOWANY W ODDZIALE INTENSYWNEJ OPIEKI MEDYCZNEJ (OIOM), W ODDZIALE INTENSYWNEJ TERAPII KARDIOLOGICZNEJ (OITK) I W STACJI DIALIZ	497
4.1. Choroba szpitalna – „hospitalizm”	497
4.2. Oddział intensywnej opieki medycznej	498
4.3. Chorzy w stacjach dializ	500
5. PACJENCI Z CHOROBAŁĄ NOWOTWOROWĄ	501
6. OSOBY PRZEWEKLE CHORE	502
7. CHORY UZALEŻNIONY OD LEKÓW	503
8. CHORZY CIERPIĄCY Z POWODU STRESU	505
9. NARKOMANIA	507
9.1. Ocena moralna	511
10. OSOBY UZALEŻNIONE OD ALKOHOLU	513
10.1. Opieka duszpasterska nad alkoholikami	514
11. UZALEŻNIENIE OD TYTONIU	515
12. OPIEKA DUSZPASTERSKA	517
BIBLIOGRAFIA	517

Rozdział XIV
DUSZPASTERSTWO SAKRAMENTALNE
Miguel Ángel Monge

1. OPIEKA DUSZPASTERSKA NAD CHORYMI	519
2. CHRZEST W SZPITALU	521
2.1. Chrzest w razie konieczności	522
2.2. Przypadki specjalne	524
3. BIERZMOWANIE W RAZIE KONIECZNOŚCI	526
4. EUCHARYSTIA I KOMUNIA	527
4.1. Post eucharystyczny	528
4.2. Komunia Święta w sytuacjach specjalnych (pod postacią wina)	528
4.3. Udzielanie Komunii chorym przebywającym w szpitalu	530
4.4. Wiatyk	530
5. NAMASZCZENIE CHORYCH	531
5.1. Sakrament chorych	531
5.2. Skutki sakramentu	532
5.3. Wątpliwości związane z udzielaniem namaszczenia chorych	533
5.4. Powtórzenie namaszczenia chorych	535
6. UDZIELANIE SAKRAMENTÓW PACJENTOM OIOM	536
7. CHORY W FAZIE TERMINALNEJ I W STANIE AGONII	537
BIBLIOGRAFIA	538
INDEKS RZECZOWY	541